NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13359

DER KOTER IN SHTIVL

Josif Ravin

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מעשהלאך פון דער גאנצער וועלט

M-C.

דער קאטער אין שטיוול.

י. ראַווין.

דער קאַטער אין שטיוול

אַ קינדער־פּיעסע מיט געזאַנג
און טענץ אין 4 אַקטן.

פאַרלאַג א. גיטלין
ווארשע 1921

DRUK. SIKORA i MYLNER WARSZAWA. NOWOLIPKI 6.

פּערזאָנען:

בערל
שמערל | דעם מילנערס זין.
חַיִּים | (שפּעטער – מאַרקיז קאַראַבאַס).

קאָטער.

שְׁמוּאֵל — דעם מילנערס שכן.

מֶלֶךְ.

מַלְכָּה.

פּרינצעסין.

קאַנצלער.

לֵץ.

ערן־וואַך.

סוויטע — הערן און דאַמען.

שניטער און שניטערינס.

מאַרקיז דע־קאַראַבאַס.

כּשוּפמאַכער.

האַנדלונג:

1. אַקט — אין מילנערס שטוב.
2. „ — אין מלכ'ס שלאָס.
3. „ — אין וואַלד.
4. „ — אין כשופמאַכערס שלאָס.

1 אַקט.

1 סצענע: (בערל און שמערל—ביים טיש, חיים—ביים פענסטער. נאָך אַ קורץ שטילשווייגן הייבן זיי אָן צו זינגען א טרויער־ליד. חיים זינגט סאָלאָ, דעם רעפריין—אַלע דריי).

טרויער־ליד:

דאָרטן, וואו דאָס וואַסער שטיל
רינט און פליכטערט ביי דער מיל;
דאָרטן אויף דער הילצערן באַנק
פלעגט ער זיצן שעה'ן־לאַנג.
אוי וויי, ער איז דאָך טויט; } רעפ: יין.
ווער ט'אונז העלפן אין דער נויט }

און צו אים אין אָוונט־צייט,
ווען ס'איז שטיל, קיין שאָרך, קיין רויש,
פלעגן קומען פון דער ווייט
קינדער מיט געזאַנג, געריויש.
אוי וויי, ער איז,, א. אָ. וו...

יעצט האָט דאָרטן אַלץ פאַרשטומט,
אויס דער פריילעכער געזאַנג ;
נאָר דאָס טייכל פליסטערט, בּרומט,
נאָך דעם פאָטער טוט אים באַנג .
אוי ווי ער איז ... א. אַ. וו...

בערל: (נאָך אַ קורץ שטילשווייגן).
היינט געענדיקט שבֿעה-טעג .
שמערל: יאָ, די צייט לויפט גיך אַוועק.
חיים: ווי עס וואַרעמט ליב די זון,
ליכטיק, פריילעך אומעטום !
אונז נאָר גייט קיין זאַך ניט איין.
בערל: שאַ, עס קלאַפּט ווער... גייט אַריין

2 סצענע: די פריערדיקע. שמואל קומט אַריין, ווישנדיק דעם שווייס).

שמואל: אײַ, ווי הייס... גוט מאָרגן אייך !
אַלט צי יונג איז דאָך ניט גלייך .
בערל: זיצט ר' שמואל... וואָס איר מאַכט !
שמואל: די צוואה אייך געבראַכט
האָב איך יעצט...

בּערל: נו, הערט זיך איין!

שמואל: כ'לעז זי דורך...

שמערל: זאָל רואיק זיין!

שמואל (נעמט אַרויס פון בוזים־טאַש אַ פּאַפּיר און לייענט איינטאָניק):

קיין רפוּאָה איז ניטאָ,
וואָס זאָל מאַכן מיך געזונט —
לאָז איך מיין צוואָה דאָ
פון די זין, וועד וואָס באַקומט.
כ'שרייב זי נאָך ביים קלאָרן זין
און ביי עדות, ווי דער דין:
בּערל איז מיין עלטסטער זון —
אים די מיל און אַלץ אַרום;
שמערל איז מיין צווייטער זון —
אים דעם אייזל, וואָס איז שטום;
חיימל, מיין קלענסטער זון,
פירט זיך מיט'ן קאָטער אום —
בלייבט ער טאַקע נאָר דערביי,
דינען וועט ער אים געטריי.
ס'בלייבט אַזוי אַלץ נאָך מיין טויט.

חַתָּמ'ע אונטער: קאָרנבּרויט.
און די עֵדות זענען צוויי
שְׁכֵנים: מילשטיין, פליגלדריי.
(לייגט צוזאַמען די צואה און גיט זי אַב).
דאָס איז גאָר—נו, בּלייבּט געזונט.
בּערל: גייט מיט גליק, צו גאַסט ווען קומט.
שמערל: פאַר די מי אַ גרויסן דאַנק.
חַיִים: איך בּאַגלייט אייך (צו די בּרידער) ניט אויף לצנ...
(שמואל און חיים גייען אַרויס).

3 סצענע (בּערל און שמערל).

בּערל: נו, מיין קרוין, געפעלט עס דיר,
יעצט די מיל געהערט שוין מיר!
שמערל: מיר דער אייזל איז בּאַשערט,
אֶמֶת אייך גאָר היפּשע ווערט?!
בּערל: נו, אַוַדאי — און פון אַלץ
האָבּן מיר אַ גרוב מיט שמאַלץ —
עס און טרינק און שלאָף צו זאַט.
שמערל: ווי געפעלט דיר אונזער יאַט!
הַיִימ'ל — דו שטעל זיך פאָר,

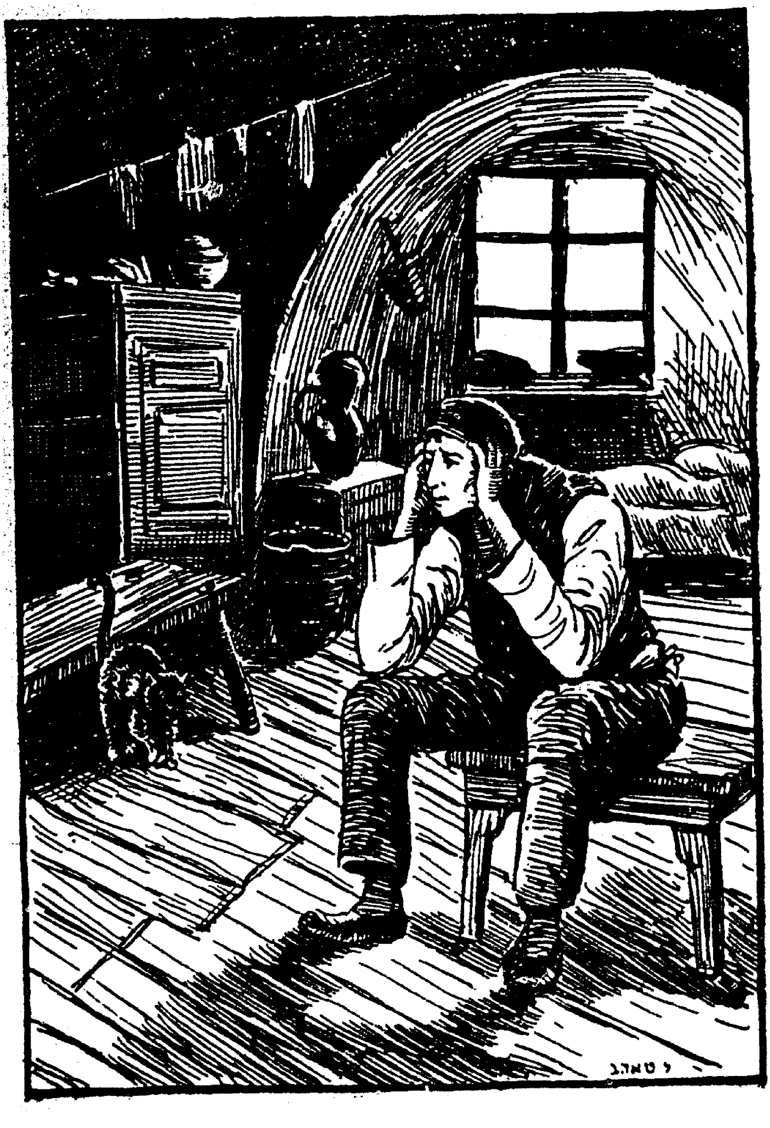

בלייבט דאָך ביי זיין קאָטער נאָר!
בערל: כאַ, כאַ, כאַ... איך האַלט ניט אויך...
וועט אים ברענגען אָפּט אַ מויז.
ווייסטו וואָס, מיין שמערעלע?
שמערל: וואָס, מיין ליבער בערעלע?
בערל: חַיִם פאַלט אונז יעצט צו לאַסט!
האַלטן אים ביי זיך אַלס גאַסט
לוינט פאַר אונז דאָך זיכער ניט.
גיב איך אים זיין קאָטער מיט
און דערצו אַ פּאָר גילדיין —
פריי די וועלט, דו קענסט זיך גיין
זוכן אַנדערש וואו דיין גליק.
שמערל: מסכּים... נאָר ער קומט צוריק
ווי גערעדט ווערט גלייך געטאָן.
בערל: הערסט, ער גייט שוין, דו הייב אָן.

4 סצענע (חיים קומט אריין, די פריערדיקע).

שמערל: הער נאָר, חַיִם... כ׳האָב אַ זאַך...
בערל (שלאָגט איבער די רייד):
דאַרף מען ריידן דען אַ סך?

(צו חיים'ן)

דו פֿאַרלאָזט גלייך אונזער הויז!
חַיִים: טרייבסט איר, ברידער, מיך אַרויס?
בערל: האָסט געהערט — די מיל איז מיין —
קענסטו מער ביי מיר ניט זיין.
נעם זיך צו דיין קאָטער מיט —
וואָס איז דיינס, פֿאַרהאַלט איך ניט!
שמערל: די צוָואָה איז אַזוי.
בערל: בלייב־זשע מיר געזונט — אַדיע!
כ'גיב דיר צייט אַ גאַנצע שָעָה,
קום איך צ'ריק — ביזטו ניטאָ.

(בערל און שמערל גייען אַרויס).

5 סצענע (חיים אליין. דערנאָך דער קאָטער, וועלכער ליגט די גאַנצע צייט שטיל אונטער'ן באַנק).

חַיִים (זיצט געבויגן, דעם קאָפּ אין די הענט, נאָך אַ קורצער פּויזע רעדט).

אָט אַזוי איז אונזער וועלט —
מיר דער בייטל, זיי דאָס געלט!
נו, וואָס הייבט מען אָן צו טאָן?
מיט דער אַרבעט, וואָס איך קאָן

זאָל איך לאָזן זיך אין וועג?
דאָך, עס העלפט ניט — כ'מוז אַוועק.
נעם איך מיר דעם זאַק פון וואַנט...
און דעם שטעקן אין דער האַנט...
(שפּאַנט אַרום האַסטיק איבער'ן צימער. זאָגט דאַן האַסטיק).
נו, מיין קאָטער, הייב זיך אויף!
קאָטער: מיאַו, מיאַו, מיאַו! איך הער דיין רוף.
וואָס די סִבָּה איז פון צַעַר,
וואָס באַהערשט דיך, זאָג, מיין האַר
מ'טרייבט אַרויס דיך, האָסט קיין געלט?
מילא... האָסט אַ פרייע וועלט
און אַ פּאָר געזונטע הענט —
(האָסט מיך, כ'לעבן, שטאַרק פאַרשעמט)
דאַרף מען נאָך וואָס, זאָג אַליין?
חַיִּם: וואו דען זאָל איך, אָבער, גיין?
קאָטער: איך וועל ווייזן דיר דעם וועג,
איך וועל ברענגען דיך צום ברעג.
חַיִּם: דו... דער קאָטער... אָט אַ נַיִּס...
קענסט דען מער, ווי כאַפּן מייז?!
כאַ, כאַ, כאַ...

קאָטער: וואַרט נאָך... ווער עס לאַכט צולעצט
יענער לאַכט אַמבעסטן... יעצט
גיב מיר שטיוועלעך אַ פּאָר
דאַן אַ זעקעלע און... גאָר.
ווייטער וועט שוין זיין מיין זאַך.
טו, מיין האַר, ניט טראַכט קיין סך
הייב די פיסעלעך און גיי —
ס'רעכטע, ס'לינקע... איינם און צוויי.
(גייען אַרויס).

פאָרהאַנג.

2 אַקט.

1 סצענע (עס גייט אַריין די ערן־וואַך מיט אַ צערעמאָניאַל־מאַרש, זינגנדיק):

גיכער מאַכט אַ וועג אַ פרייען
פאַר דעם מֶלֶך דעם געטרייען.
שלאַנקער! הויך דעם קאָפּ!
שטעלט זיך אויס אין גלייכע רייען,
שטרעקט אויס העכער די כְּלֵי־זַיִן —
כָּבוד גיט אים אָפּ!

(עס באַווייזט זיך דער מלך מיט זיין סוויטע.)

אונזער גרויסן גוטן מֶלֶך
לאָמיר אַלע גריסן פרייליך,
אַלע ווי איין מענטש!
לעבן זאָל ער לאַנגע יאָרן!
וואו געשטאַנען, וואו געפאָרן,
יעדער גריס אים, בענטש —
הוראַ, הוראַ, הוראַ!

מֶלֶך: כ׳דאַנק אייך, מיינע בראַווע לייט,
פון דער דינסט ווענט איר באַפרייט.
(די וואַך גייט אַרויס).
(צום קאַנצלער):
נו, מיין קאַנצלער, האָסטו נייס?
אונטערשרייבן וואָס, טאָ ווייז.

(דער קאַנצלער דערלאַנגט אַ פּאָרטפעל מיט פּאַפּירן, דער מלך קוקט אַדורך און שרייבט בסדר אונטער. דערווייל לויפט צו דער לץ צום קאַנצלער. כאַפּט אים אַרום און דרייט זיך מיט אים).

לֵץ: איך אָן דיר און דו אָן מיר -
ווי אַ קליאַמקע אָן דער טיר
טראַ-לאַ-לאַ...

קאַנצלער: גיי, דו אָפּגעריסן נאַר! (גיט אים דערביי אַ שטויס. דער לץ פאַלט, נאָר ער הייבט זיך פלינק אויף).

לֵץ: ווענט מיר מוחל, האָט קיין צַער.
(פאַר זיך)
ועסט שוין ווערן היינט פאַרשעמט,
בלאַס און וויס, אַט ווי די ווענט.
(באַהאַלט זיך).

קאַנצלער: גרויסער מֶלֶך, ניט פאַרפעל,
גיב מיר גלייך דיין טאָג־באַפעל.
מֶלֶך: יאָ, געוויס, ער ליגט שוין גרייט...
אַלץ יעצט... גיי געזונטערהייט.

(דער קאַנצלער לאָזט זיך גיין צו דער טיר. נאָר דער לץ גיט
אים פון הינטן אַ זעץ. און וואַרפט אים אום).

לֵץ: כי, כי, כי, אַ קליינעם זעץ
גיב דעם קאַנצלער, איך דער לֵץ —
קלערט איר, איז מִסְתָּמָא ווערט —
ציט ער אויס זיך ווי באַשערט
און ער ליגט שוין אויפן דיל
כי, כי, כי, מיט גרויס געפיל.
מֶלֶך: גיי שוין, גיי פון דאַנען, נאַר!
קאַנצלער: (הייבט זיך אויף אויסגערעגט).
כאַפּסט פון מיר אַ פְּסַק דערפאַר.
פּאַזש (מעלדעט):
גרויסער מלך, דיך אַליין
וויל אַ קאָטער גלייך נאָך זען.
מֶלֶך: ווער... אַ קאָטער?... דאָס איז פיין,
פיר אים טאַקע גלייך אַריין.

2 סצענע: (דער קאָטער קומט אריין מיט א זעקל אין דער דער האַנט, פאַרנייגט זיך און רעדט).

קאָטער: אַלערהעכסטער מֶלֶך מײַן,
זאָלסט געזונט און שטאַרק נאָר זײַן,
קאָטער־פּטור רופט מען מיך.
לֵץ: הם... אַ קאָטער... און אין שיך!
מֶלֶך: גיי צו נאָענטער אַהער,
וואָס איז, זאָג מיר, דײַן באַגער.
קאָטער: כ'האָב געבראַכט דיר אַ געשאַנק.
מֶלֶך: וועמען קומט דערפאַר מײַן דאַנק?
קאָטער: מײַן מאַרקיז דע־קאַראַבראַס.
לֵץ: ווי קאַראַפּקע אין דער פּאַס?
קאָטער: ניט קאַראַפּקע אין דער פּאַס
נאָר מאַרקיז דע־קאַראַבאַס.
מֶלֶך: וואָס־זשע ברענגסטו מיר אין זאַק!
קאָטער: קעניגלעך, גאָר זיס געשמאַק.
מֶלֶך: וואו־זשע האָסטו זיי דערטאַפּט,
וויאַזוי אין זאַק פאַרכאַפּט?
קאָטער: אין מאַרקיז'ס אַ גרויסן וואַלד
ויאַזוי דערצייל איך באַלד.

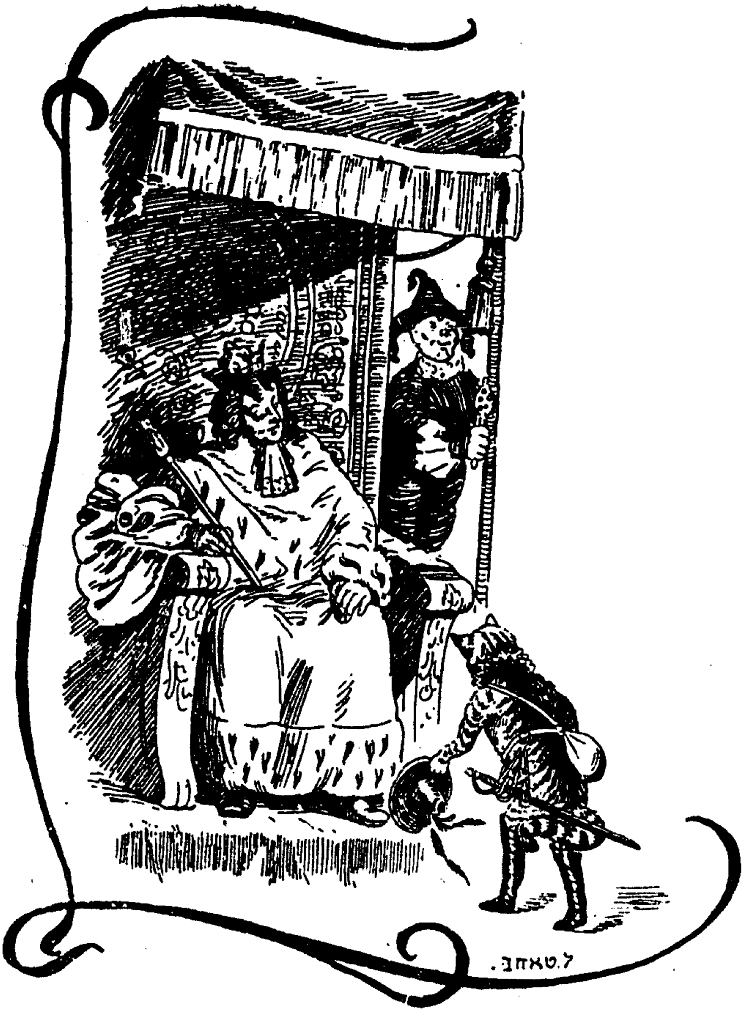
ל.טאחב.

כ׳האָב מיין זאַק געפּנט ברייט,
(מיט אַ שטריקל צוגערייט
צו פאַרציען ווען איך וויל),
און דערביי פאַרשאָטן פיל
קערנדלעך און שטיקלעך ברויט ;
איך אַליין ליג כְּלוֹמֶרשט טויט :
פלוצלונג קיניגל׳עך אַ פּאָר,
קענטיק, הונגעריק ביז גאָר,
קומען אָן און ביסלעכווייז,
שמעקנדיק ווי יענע מייז,
קריכן זיי אַריין אין זאַק.
גיב איך גלייך אַ צי און... פּאַק
מיינע קיניגלעך מיט גליק.

קֶץ: קענסט זיך אויף אַזעלכע שטיק,
ביזט אַ מייסטער שוין פון לאַנג.

קאָטער: (צום מלך)
נעם־ושׂע צו אָט דאָס געשאַנק,
בראָט זיי אָפּ און עס געזונט.
(וויל אוועקגיין).

מֶלֶך: וואַרט נאָך צו — מיין טאָכטער קומט :

פאַרט זי היינט נאָר אויף שפּאַציר
צום מאַרקיז דאַן קומען מיר.

3 סצענע: (ס'גייט אריין די פּרינצעסין מיט איר סוויטע).

פּרינצעסין: זייט געגריסט, אָט בין איך דאָ. (וויל אַ קוש
טאָן דעם מלך אין דער האנט, דער לץ פאַלט אריין אין מיטן)'

לץ: אין אַ מזל'דיקער שעה!

מלך: ווילסט מיט מיר אויף אַ וויזיט
פאָרן היינט?

פּרינצעסין: פאַרוואָס דען ניט!
(צום לץ)
וואָס מיין לצ'ל־פּלעצל מאַכט
האָט געשטיפט היינט, האָט געלאַכט?

לץ: האָב איך אַנדערש וואָס צו טאָן,
היינט געווין, וואָס איך קאָן.

מלך: אונזער קאַנצלער האָט ער היינט
שטאַרק באַליידיקט, ווי עס שיינט.

לץ: כי, כי, כי, שוין בעסער פיינט
איידער כלומר'שטיקע פריינד.
דאָך, מיר לאָזן, דאָס צורו (צו דער פּרינצעסין)

בעסער זינג וואָס,—טאַנץ איך צו.

פּרינצעסין: דיר אָפּזאָגן וועל איך ניט.

לץ: פּלאַץ באַפרייען אין דער מיט.

(דער לץ טאַנצט און די פּרינצעסין זינגט אַ טאַנץ־ליד פון לץ.

ווי דאָס פייגעלע אין וואַלד
טראַ—לאַ—לאַ—לאַ!
מיין געלעכטער שטענדיק שאַלט
כאַ, כאַ, כאַ, כאַ!

ווי די עופה'לעך אין נעסט
בעטן פּי, פּי, פּי,
מאַך איך פריילעך אַלע געסט,
מיט מיין כי, כי, כי.

ווי דאָס פייגעלע אין שטייג
שאַ, שאַ, שאַ, שאַ.
איך אַליין נאָר ווים פון „שווייג"
כאַ, כאַ, כאַ, כאַ!

— — — — — — — —

אַלע: בראַוואָ, בראַוואָ, ווייער עין!
די פּרינצעסין זינגט פול חן.

און דאָס לצ׳ל, העי, וויוואַט,
האָט געטאַנצט גאָר ווי אַ כוואַט
און געוויזן, וואָס ער קאָן.

מֶלֶך: יעצט אַ טאַנץ הייבט אַלע אָן.

קאָטער: טאַנצט אָן מיר געזונטערהייט,
כ׳מוז דאָך גיין אַלץ מאַכן גרייט
צו דיין גנעדיקן וויזיט.

מֶלֶך: ניין, דו בלייבסט און טאַנצסט אויך מיט,

לֵץ: (צום קאָטער)
אָט אַזוי, דו טאַנצסט מיט מיר.

מֶלֶך: נו, הייבט אָן, פּרינצעסין פיר.

פּרינצעסין: אויף די ערטער שטעלט זיך גרייט,

לֵץ: שאַ, די גאָלדנע פּאָן יעצט גייט.

(מוזיק, הויסטאַנץ).

פאָרהאַנג.

3 אַקט.

1 סצענע: (אויף אַ וואלד־לאָנקע. חיים שלאָפט. דער קאָטער וועקט אים).

קאָטער: מיאַו, מיאַ׳, מיאַו, נו, הייב זיך אויף,
מיאַו, מיאַו, מיאַו, דו הערסט מיין רוף!
ווילסט ניט אויפשטיין, מאַך איך קיץ —
שפּרינגסטו אויף דאַן ווי אַ בליק; (גיט אים אַ קיצל).
שטיי שוין אויף — ס׳איז גרויסער טאָג.
חַיִם: האַ, וואָס האָט געטראָפן, זאָג!
קאָטער: גיכער הייב זיך אויף, מיין האַר,
אויב דו ווילסט ניט בלייבן נאַר
חיים: (רייבנדיק די אויגן)
איך פאַרשטיי קיין איינציק וואָרט.
קאָטער: מוסט פאַרלאָזן גלייך דיין אָרט;
כ׳האָב אַ פלאַן גאָר אַן אַנטיק
צוגעגרייט — ער ברענגט די גליק.

נאָענט ביזטו שוין צום ציל,
טו נאָר ווייטער, וואָס איך וויל.
חַיִם: אַי, ווי הונגעריק איך בין!
קאָטער: האָסט דאָס עסן גאָר אין זין?!
ליד נאָך צו אַ וואָסער ש ה,
באַלד וועט זיין דער מלך דאָ.
און דערווייל אין טייכל קריך!
חַיִם: ווילכט, איך זאָל דערטרינקען זיך?
קאָטער: ביזט מאַרקיז דע־קאַראַבאַס!
חַיִם: ביזט מְשוּגָע, מאַכסט אַ שפּאַס?
קאָטער: כ'ענטפער מער — אַ שאָד די צייט,
כ'הער אַ זינגען פון דער ווייט.
גיכער שפּרינג אין טייך אַריין,
האַלט זיך ווי ס'געהער צו זיין.

(ביידע באַהאַלטן זיך).

2 סצענע: (ס'קומען אָן שניטער, זינגנדיק אַ שניטער־ליד)

ווען ס'הייבט אָן צו טאָגן,
די זון שיקט איר שיין,

און שטראַלן זיך יאָגן
און שטיפן גאָר פיין,

דעם פייגעלעס קלאַנגען
צוטראָגן זיך ווייט,
און גאָלדענע זאַנגען
אַ לענגערע צייט

מיט בלויאינקע אויגן
פון ווינטעלעס רויש
זיך נייגן און בייגן
די קעפּלעך אַרום —

דאַן קומען מיר, שניטער
צוזאַמען אין פעלד,
אונז שרעקט קיין געוויטער,
קיין היץ און קיין קעלט,

נאָר אַרבעטן מונטער,
ניט ווערנדיק מיד,
די זאַנגען אַרונטער
אַ שניט נאָך אַ שניט

און גאַרבן באַלט שטייען
צושטעלט אומעטום —
דאַן שלאָפן מיר גייען
צוגלייך מיט דער זון.
קאָטער: (שפּרינגט אַרויס)
האַלט אַ רגע, בלייבט נאָר שטיין!
שניטער: לאָז צורו — מיר מוזן גיין.
קאָטער: הערט, דער מֶלֶך קומט אַהער,
וועט ער פרעגן: זאָגט מיר ווער,
וועמען אַלץ אַרום געהערט,
וועמען איז עס אַלץ באַשערט?
ענטפערט אַלע מיטאַמאָל:
וועלדער, פעלדער, באַרג און טאָל
אויך דער שלאָס, וואָס אין דער זייט —
אַלץ געהערט אַ לאַנגע צייט
דעם מאַרקיז דע=קאַראַבאַס.
שניטער: ווי, מאַרקיז דע=סווינאַפאַס!
קאָטער: אַך, איר שֵׁדים, קאַראַבאַס!
1. שניטער: האַ, איך ווייס שוין — טאַראַטאַס.
קאָטער: ביזט אַ שוֹטֶה — קאַראַבאַס!

2. שניטער: אֶפְשַׁר מיינסטו קראַנק און בלאַס!
קאָטער: ניין, ניט פאַס, ניט טאַס, ניט בלאַס!
זאָג פּאַמעלעך: קאַ—ראַ—באַס!
אָט אַזוי, נו נאָכאַמאָל,
יעצט צוזאַמען אויף אַ קול:
שניטער: דעם מאַרקיז דע־קאַראַבאַס.
קאָטער: נו, געדענקט־זשע, כ׳מאַך קיין שפּאַס,
היט זיך, טאָמער נאַרט איר אָפּ,
נעם איך אייך די קעפּ אַראָפּ.
נו, יעצט גייט זיך אייער וועג.

(די שניטער גייען אַוועק, זינגנדיק).

אוּפפ... ווי מיד איך בין, אַ שרעק!
איבער איין און איינציק וואָרט.
האַ... דער מלך... אויף אַן אָרט.

(באַהאַלט זיך).

3 סצענע: (עס קומט דער מלך מיט זיין סוויטע. פאָרויס דער לץ).

ץ: כאַ, כאַ, כאַ, דאָ בלייבט איר שטיין.
ווייטער לאָז איך אייך ניט גיין.

זעט איר אָט דעם גרויסן וואַלד...

קאָטער: גיכער ראַטעוועט, אַי, גוואַלט!

מֶלֶך: אַך, דער קאָטער, שטילער זייט,
זאָג, דיין ליאַרם וואָס באַטייט?

קאָטער: האָט רַחֲמָנוּת, העלפט מיר גלייך
ראַטעוועט אַרויס פון טייך
מיין מאַרקיז דע־קאַראַבאַס!

לֵץ: ס'איז אים דאָרט אַוודאי נאַס!

מֶלֶך: יעצט הער אויף צו שפּאַסן לֵץ.
גיכער, דינער, שנעל אַ נעץ
פון אַ שיפל וואַרפט אַרויס,
דעם מאַרקיז שלעפּט

לץ: (שלאָגט איבער) ווי די מייז,
וואָס דער קאָטער האָט דערטאַפּט.
ויאָס־זשע שטייסטו נאָך פאַרגאַפט.
ווי דער גולָם אין אַ קרוין?
וואָס צו טאָן דאָרט ווייס איך שוין!

(לץ און דינער גייען אַוועק).

מֶלֶך: דו, מיין קאָטער, רואיק זיי —
די סַכָּנָה איז פאַרביי.

דער מאַרקיז קומט גלייך אַהער.

קאָטער: ניין, מיין מלך, דאָס איז שווער,
ווייל קיין בְּגָדִים האָט ער ניט —
די גַזְלָנִים האָבן מיט
אַלץ גענומען און אַוועק.

פּרינצעסין: וואָס איך הער, דאָס איז אַ שרעק!

מֶלֶך: ס'איז אַ חַרְפָּה און אַ שאַנד
דאָס זאָל טרעפן אין מיין לאַנד.
ווען? אין מיטן העלן טאָג!
גאַרדעראָבשטיק!... גיכער יאָג
און אַ בֶּגֶד גאָר אַ פּראַכט.
זאָל מיר ווערן גלייך געבראַכט.
אים, דעם קאָטער, גיב עס אָפּ.
אויף די פערד און מאַרש גאַלאָפּ.
איז ער אָנגעטאָן ווי ס'פּאַסט,
בעט איך אים צו זיך צו גאַסט.
(קאָטער און גאַרדעראָבשטיק אַוועק).

פּרינצעסין: שניטער גייען מיט געזאַנג.

(דאָ קומען ווידער אָן די שניטער זינגנדיק, דער מלך שטעלט זיי אָפּ).

מֶלֶך: קומט אַהערצו — ניט אויף לאַנג

אין דער אַרבעט שטער איך אייך,
זאָגט, ווער איז דאָ אַזוי רייך,
וועמען אַלץ איז דאָ באַשערט?
שניטער: גרויסער מֶלֶך, אַלץ געהערט
דעם מאַרקיז דע־קאַראַבאַס.
(די שניטער גייען אוועק).

מֶלֶך: (פאַר זיך)
גאָלדנע רענדלעך ניט איין פאַס
אָן אַ וואָג און אָן אַ מאָס
מוז ער האָבן אין זיין שלאָס.

4 סצענע: (עס קומען אָן דער לץ, קאָטער און מאַרקי
דע־קאַראַבאַס).

לץ: כי, כי, כי... אַ סוד אין בראָד:
אַי, האָט ער געהאַט אַ באָד;
פרינצעסין: אַך, ווי וואונדערשיין ער איז!
מֶלֶך: ליבער, טייערער מאַרקיז.
קאַראַבאַס: פאַר דער הילף, פאַר דעם געשאַנק
גיב איך אייך מיין האַרציק דאַנק.

לֵץ: (דרייענדיק דעם מאַרקיז אויף אַלע זייטן).
זעט, איך בעט אייך אַ פּאַרשוין —
אים דעם מֶלֶכ'ס גאָלדנע קרוין
פּאַסט אַמבעסטן טאַקע צו.
קאַראַבאַס: אֶפְשַׁר לאָזטו מיך צורו!!
מֶלֶך: אַ פאַרמעגן גרויס און שיין
האָט איר, ווי איך האָב געזען.
יעצט, איך רעכן, וועט זיין גלייך
גיין צו גאַסט אין שלאָס צו אייך.
קאַראַבאַס: (שטילערהייט צום קאָטער)
דרייט אַ קאַפּטער מיט אַ שלאָס!
קאָטער: האַלט זיך איין נאָך באַלעבאָס.
קאַראַבאַס: ניין, איך האַלט שוין מער ניט אויס,
קאָטער, ראַטעווע אַרויס!
קאָטער: גיב זיך צו אַביסל מוט
וועט דערפאַר זיין שפּעטער גוט.
קאַראַבאַס: (הויך)
ס'איז ביי מיר דער כּבוד גרויס
אייך צו זען ביי זיך אין הויז.
און איך בעט אייך אויף אַ... פּטשי...

אויף אַ מאָלצייט... אַי, אַ פּטשי...

לץ: צו געזונט דיר כּי, כּי,
דער מאַרקיז איז טאַקע רייך
גיסט פון נאָז ווי פון אַ טײַך.

קאָטער: (קומט דעם מאַרקיז צוהילף)
דער מאַרקיז האָט זיך דערפילט,
ווי פון טייכל צוגעקילט.
נאָר עס שאַדט ניט, באַלט צו זיך
קומט ער ווידער, לאָזט נאָר מיך.
(פירט דעם מאַרקיז אָפּ אָן אַ זייט).

קאָטער: האַלט זיך פעסטער, זאָג איך דיר,
האָסט מיין פּלאַן געפּטר׳ט שיר
(קאַראַבאַס צוריק אויף זיין אָרט).

מלך: נו, וואָס מאַכט איר?

קאַראַבאַס: בעסער יעצט,
גליקלעך וואָלט איך זיך געשעצט,
ווען איר לאָזט זיך דורכן וואַלד
צו מיין שלאָס און טאַקע באַלט.

מלך: מיר דערפילן דיין פאַרלאַנג.

קאַראַבאַס: דער שפּאַציר איז ניט אויף לאַנג.

ווייל דער וועג איז גאָרניט ווייט.

קאָטער: (צו זיך)

אוי, ווי ווייניק כ׳האָב יעצט צייט,
כ׳מוז זיך איילן, פריער גיין
אַלץ צוגרייטן אין דערהיים.
(גנבעט זיך ארויס).

קָ: איך צושטעל אייך, אַלע הערט,
נאָר דעם סֵדֶר ניט צושטערט:
ד׳, דער מֶלֶך, גיי פאָרויס,
דאַן דאָס יונגע פאָר אַרויס.
און פון הינטן פאָרנחייז
גיט איר כְּסֵדֶר, ווי איך ווייז.
אָט אַזוי איז גוט און פיין,
מאַרש, און זאָל מיט מַזָל זיין.

פאָרהאַנג.

4 אַקט.

1 סצענע: (דער כּשופמאַכער אַליין אין זיין שלאָס, דערנאָך קומט דער קאָטער).

כּשופמאַכער: ווער איז דאָרטן, קומט אַריין!
קאָטער: זאָלסט געזונט און שטאַרק מיר זיין.
כּשופמאַכער: ווער ביזטו און וואָס ווילסטו?
קאָטער: שטיל דיין כּעס, הער זיך צו.
(אַי, אַ בייזער איז ער דאָך!)
כ'בין פּראָפעסאָר מויזנלאָך
פון דער הויפטשטאָט אונטערדיל.
כ'האָב פון דיר געהערט שוין פיל,
ווייל עס האָט זיך אויף דער וועלט
לאַנג דיין שם זיך איינגעשטעלט,
אַז דו האָסט אַזאַ מין קראַפט,
וואָס האָט וואונדער פיל געשאַפט.
איבערציינגן וויל איך זיך
וואָס דו קאָנסט — נו, ווייז מיר גיך.

בשופמאַכער: זיך פאַרוואַנדלען קען איך גוט, —
כ'ווער אַ לייב אין איין מינוט.
(ס'ווערט פינסטער און ס'דערהערט זיך):
ברום, ברום, ברום...

קאָטער: (פאַר זיך)
אויף די ציינער.... ווער שוין שטום.
(ס'ווערט ווידער ליכטיק).

קאָטער: ביזט אַ גבר, איך זע שוין איין.
גרויס און מעכטיק קענסטו זיין.
איך ערלויב מיר נאָך איין זאַך
בעטן דיר, איין קונץ נאָך מאַך,
קענסט אויך ווערן זייער קליין?

בשופמאַכער: וואָס דו ווילסט נאָר — זאָג אַליין.

קאָטער: נו, איך ווייס... כאָטש ווי אַ מויז...

בשופמאַכער: גלייך צו דיר לויפט זי אַרויס.
(ס'ווערט ווידער פינסטער, עס באַווייזט זיך אַ מייזל).

קאָטער: נאָר אויף דעם האָב איך געוואַרט,
יעצט באַשטראָף איך דיך גאָר האַרט! (כאַפּט).
האַלט, געיאָג אַרומגעבריט,
ערשט נאָך רויט, יעצט ביזטו טויט.

(דערשטיקט די מויז. ס'ווערט ווידער ליכטיק. דער קאַמער
צולייגט זיך אויף דער קאַנאַפּע, וואָס געפינט זיך אין
מער, און פאַררויכערט דעם בשופטאַכערס ציביק).

יעצט וועט גיין אַלץ ווי געשמירט.
ווי אַמבעסטן אויסגעפירט
האָב איך... קאָטער... כאַ, כאַ, כאַ!...
האָסט פון מיר געלאַכט, אַהאַ!
ס'קומט דער מלך, דאַכט זיך, אָן,
ווייטער וועט אַליין זיך טאָן.

2 סצענע:

(ס'קומט דער מלך מיט זיין סוויטע, דער קאַ
טער נעמט אויף די געסט. דער מלך באַקוקט דעם שלאָס).

מֶלֶך: (צו קאַראַבאַסן)
מיט זיין שיינקייט אייער שלאָס
צייכנט אויס זיך אָן אַ מאָס.
קאַראַבאַס: פון מיין זיידן נאָך פון לאַנג
אים באַקומען אַלס געשאַנק.
מֶלֶך: כ'האָף, מאַרקיז, איר וועט געווים
מאָרגן זיין...
לֵץ: (שלאָגט איבער) ביים מֶלֶכ'ס טיש.

פּרינצעסין: איך בעט אויך...

ע: (שלאָגט איבער) ער וועט שוין זיין.

קאָטער: (צו קאַראַבאַסן)

נו, וואָס זאָגסטו, חַיִים מיין?

אַרקיז: אַליעמען אין גרויסן זאַל

לאַד איך איין יעצט אויף אַ באַל,

ד: נאָר צוערשט אין פולן גלאַנץ

פירן דאָ מיר דורך אַ טאַנץ.

(מוזיק, הויפטאַנץ).

פאָרהאַנג.